Sgéiplán Ċeapallain

Seán mac Con Rí
Cloċ na Rón d'innis.

Séamus a bí i gCeapallán buaċaill aimsire. Bí sé ag obair ag feirm. Bí siad lá amuiċ ag breaṫnú indiaiḋ beiṫiḋeaċ. Connaic sé dorus osgailte ar ċnoc agus tarb ag teaċt as an gcnoc. Ċuaiḋ sé abaile 7 d'innis sé dá ṁáiġistir go bfaca sé tarb ag teaċt as an gcnoc agus gur ḋair sé ceann de na buaib.

"Is maiṫ an fear ṫú," adeir an máiġistir leis. Tabair aire ṁaiṫ don bó sin. Coiṁeád agus a béarfas laoġ aice innseoċa tú dom-sa [é]. Ná tabair cead don laoġ ná do ṅiḋ ar biṫ eile aon deor de'n bainne d'ól nó go mbainiḋ tú trí ṡniṫ ar gaċ ~~[illegible]~~ aon ċeann de na ceiṫre sine. Cuir i soiṫeaċ iad agus tabair ċugam-sa iad".

Nuair a bí an laoġ ag an mbó bain Ceapallán trí ṡniṫ ar gaċ aon sine

de na ceiṫre pinne 7 d'ól sé féin an bainne.
Dubairt sé nár ṁiste leis ċoiḋċe duine
ar biṫ ná é féin. Ní raiḃ aon níḋ dá
raiḃ fear ar biṫ i ndon a ḋéanaṁ naċ
raiḃ Ceapallán i ndon a ḋéanaṁ nuair
a d'ól sé é sin. Bain sé trí ṡruiṫ ale
ḋí 7 ṫug sé abaile é 7 ṫug dá ṁáiġistir é.
"D'ól tú féin é, nó d'ól an rí é. Níl
aon ṁaiṫ ann," adeir an máiġistir.
'Sé an smaoineaḋ a rinne Ceapallán
annsin go gcaiṫfeaḋ sé an bean óg ba
breaġṫa i nÉirinn a ḟaġáil. Bí sé
ar siubal annsin nó gur ċeap sé féin
gur casaḋ leis í, agus ċuaiḋ sé ag obair
ag a n-aṫair 7 nuair a ċeap a
haṫair naċ raiḃ fear ar biṫ ċoṁ maiṫ
leis ṫug sé dó í.

Pósadar 7 an lá a pósadar siubladar
amaċ i néindiġ. Casaḋ ceannaiḋe mála
dó 7 ḋfiafruiġ sé ḋe an mbreaċnóċaḋ
sé ar an mbean óg — agus má tá

Ēire simbalta agat béiḋ tú indon innsint an í an bean is breáġṫa in Éirinn í."

"Tá sí", adeir an Ceannaiḋe Mála, "ar ċeann de na mná is breáġṫa a ċonnaic mé ariaṁ".

"Ní hí sin an ċeist," adeir Capallán, "aċ an í an bean is breáġṫa a ċonnaic tú ariaṁ í?"

"'Sí", adeir sé, "aċ Eleanór na Rún!"

Ċuaiḋ sé isteaċ abaile agus ċuaiḋ sé a ċodlaḋ agus níor ċorraiġ sé go ceann seaċtṁaine aċ é mar a béaḋ marḃ sa leabaiḋ. Dubairt sé naċ raiḃ gnaiṫe ar biṫ dain bean aige agus a dul go dtí an sagart agus sgaoileaḋ fáġáil. Ċuadar go dtí an sagart 7 sgaoileaḋ iad. Ṫosuiġ sé ag caoinaċán nuair a ~~[illegible]~~ ṫáinig an oiḋċe

Ḋimiġ sé leis lánnabáiní. [illegible]

chuaidh sé go

~~[illegible]~~ Cúige Laighean. Is ann a bhí Eleanór na Rún. Bhí sé ag cur tuairisg nó go bhfuair sé teach gréasaidhe amach a bhí i ngar do theach Eleanór na Rún. Ordhuigheadh don ghréasaidhe péire bróg a dhéanamh d'Eleanór na Rún

Dubhairt Cearallán ceann de na bróga a thabhairt le n-a dhéanamh do féin, agus dubhairt an gréasaidhe nach dtiubhradh go mbarr fhin inghean rí agus go raibh faitchíos air nach ndéanfadh sé ceart í.

Thug Cearallán leis na bróga ar an mbord agus dubhairt sé dá milleadh sé í, go n-íocfadh sé an gréasaidhe.

Rinne sé an bhróg annsin agus chuir sé ceol innte, ceol chomh deas agus casadh ariamh, agus nuair a chuaidh an dá bhróig abhaile bhí ceol i gceann aca agus ní raibh ceol ar bith 'sa gceann eile.

Dubhairt sí annsin nárbh é an gréasaidhe céadna a rinne an dá

bróig agus go gcaithfeaḋ sí bróg eile
a faġáil déanta ón ngréasaiḋe a rinne
an bróg a raiḃ an ceol innte.

Ṫáinig sgéal go dtí an gréasaiḋe
bróg eile a ḋéanaṁ agus ceol innte.
Duḃairt Ceapallán naċ ḃféadfaḋ sé
bróg eile a ḋéanaṁ nó go gcoiṁeádfaḋ
sé miosúr a cosa. Ṫáinig sí annsin.
Ṫómhais Ceapallán an ċos agus duḃairt sí
leis bróg a ḋéanaṁ mar an ceann a
raiḃ an ceol innte, agus duḃairt sí leis
an ngréasaiḋe bróg a ḋéanaṁ mar an ceann
a rinne sé féin i moċt is go mbeaḋ dá
ṗéire aice, péire a mbeaḋ ceol ionnta
agus péire naċ mbeaḋ.

Rinne Ceapallán an ḃróg agus ċuir sé
an ceol innte. Ḃí ceol ins an dá ḃróig
annsin, an ceol ba ḃreáġṫa a casaḋ
ariaṁ.

Nuair a ċuaiḋ na héadaiġ aḃaile
duḃairt Murċaḋ Ó Rúis agus a ḃean

naċ raiḃ aon ċeárdaiḋe sa ḋoṁan leaṫ ċoṁ
maiṫ leis an bḟear a rinne an ceol.

Ċuaiḋ Ceapallán ag múineaḋ sgoile annsin
agus is do ḋreaṫáir d'Eleanór a ḃí sé
ag múineaḋ an ċuid is mó dá ḟoġluim.
Nuair a ċonnaic aṫair Eleanór go raiḃ
an mac ag feaḃsú ċoṁ maiṫ duḃairt sé
go raiḃ sé ċoṁ maiṫ an máiġistir a
ṫaḃairt ċun an tiġe uiliġ.

Ṫáinig sé ċun an tiġe le haġaiḋ
a ḃeiṫ ag múineaḋ sgoile do ċlann
Murċada ar fad agus d'Eleanór na Rún
freisin. An seomra a fuair sé ḃí sé
i n-aice le seomra Eleanór na Rún agus
ḃí sise i n-don a ċloisteáil nuair a
ḃíoḋ sé ag cainnt féin ins an oiḋċe.

Lá breáġ dá ndeaċaiḋ sise ag dearcaḋ
ar an rí-ġairn inná
Ḃaḋ í siúḋ an ainnir na malaí
dearc iníon ġeal ḃreáġ.

bí a gruaiḋ mar na ballaí le go mbreactar an t-aol mar bláṫ
agus a seangṁalaí le go scartar í
ó gaċ síor leannán

Tá síoḋ aice, adar Peadar liom, mar ṡíor le ráḋ
Rós-ḃéal tanaiḋe daor le cursal agus caoin geal cnáim
Com caillce, taoḃ sneaċta o ċuir na mílte fear ċum báis
Agus da ḃfuiġinn í ḟeiceál dom ṡaoḋ
d'aiṁarc mé an naoṁaḋ duine a ráḋ
(Seannaḋ — ó leigint go raiḃ sé ina ċodlaḋ)

Dar sco ⁊ dar síoḋ sé an fáṫ ar ḃreaṫnuiġ mise an naoṁaḋ duine a ráḋ mar dá dtugainn an grainne údan do ġráḋ seasc ná síor-ġruinn go dtubaistfaiḋ braon báis agus

mion-abaill orm dá ceart innéosainn mo
ċraicinn

An eagal dom-sa arainnaiċa nó
pianta báis
Nó méadú do mo scanga le grann
atá anios imo ġár
B'ḟearr liom seal fada a ḃéinn ag aṁarc
ort-sa a ṁí-ġean mná
Nó godo ḃréagaḋ go maidin cé gur
baoṡṡiúil domsa é sin a ráḋ
(Spannaḋ)

Dar seo agus dar siúd níor ḃaoṡriúil domsa
é sin a ráḋ, ná Ḟionn Ṁac Cuṁaill
Ṁac Airt, Ṁac Cormaic, Ṁac Gréan-
ṁár Uí Ḃaoiġill a ḃí ag goinaṡ
na léigeanna bruce buaiḋe ar ṫaoḃ
ḃinn Eadair ṁic Céadtaiċ ṁic Aṁlaoiḃ
a ċaiṫ an ċéad laoċ a ṫáinig
go hÉirinn ariaṁ.

Críost Mhuire do Chríost

Nuair a bhí bean go han-dona i dtinneas clainne an phaidir seo a rá ina cluais [illegible] i n-ainm Íosa, Mhuire agus naomh Seosaimh

Críost Mhuire do Chríost
Críost na gceithre gcros
Críost ar gcaraid Críost
Críost a gcaraid ar

Muire faoi chumha Chríost
Breathnaigh Muire ar a gualainn dheas:
"Fóir an bhean, a Mhic, atá
i n-arraingtí an bháis."
"Fóir féin í, a Mháthair, ós ar do
thoil atá
Baiste a thabhairt don leanbh agus
an bhean a theacht slán."

[illegible]

Ó ḃean beir do leanḃ
mar rug Anna Muire
agus mar rug Muire Dia
mar rug Eilíbéal Eoin Baiste
gan marḃruġaḋ gan doilġ
gan earbaḋ coise ná láime

9. 9. 31

do haiṫléiġeaḋ an 10. 1. 1934.

a Íosa Ċríost a ċuir fuil ins an
tsacraiméid
a leiġeas na mílte a ṫóiġeas
a lámha ⁊ bráin [?]
a Íosa leig braon ded ġrásta
ar mo ċroiḋe
a leiġeasfas gaċ níḋ olc dá
ndearna mé

9. 9. 31
10. 1. 34

Na trí paidreacha ċuaiḋ seaċ
A ċuir Muire faoi n-a Mac
Agus a ċuir ~~[illegible]~~ Brigid faoi n-a brat *
A ċuir Míceál faoi n-a sgiaiṫ
Agus Dia faoi n-a neart
Ġár sábáilt ar an sluaġ sídh
Ar ġaoiṫ na gcnoc
Ar an tuinn báiḋte
Agus ar sgannal saoġalta

9 . 9 . 31

* Nuair a sgar Brigid a brat ar Ċill Dara.

10 1 34

Gaoḋa Leiṫ : Gaoḋ i Leiṫ
an té nár ċuir duine amú

i mbrionaideaċa

An Eitinn

An eitinn is binne dá gealadh
an duine
Ó Gaibhar léigeas na ndáin
Toga an t-aonmhac agus é dá spriocadh
Tar éis a ċroċadh ar a gcrann
Dia hAoine croċadh Cuimín
Greadaim na bhfiorsoon
Is é gur ar ġon an tsaoġail mhóir 'sead
a d'fuiling mac na hÓiġe an ġéan
Is ionann dúinn-ne an tsúil ċóir
Agus scéal ar an ~~aufó~~ antóg uasal
an té nár ċoigil an Gaoḋ i Leiṫ
Agus an ċloċ ċorraig ina láimh
Sé ṁinic an Dall anuiríoċ anoir
Ó ċréoca onba na nIndiaċaí
Ní ar ṁaoin leis an Rí a
ċáinig sé
Aċ dá ġíorċaint i bpríosúnaiḃ

Éirġ amaċ —

Dá ndéanamuis-ne — Sgéalaí

An dall nuair a d'ḟosgail sé a ṡúile
agus ḃreaṫnuiġ sé ar ṡṫiġniúr ṁic Dé
ar ġonaḋ troma na talṁána
a ṁarḃaí nać ndéanfaḋ sé.
Dá ndéanamaois mar d'órduiġ an
tTiġearna dúinn
maiṫ a ḋéanaṁ i n-aġaiḋ an uilc
agus bráiṫlín geal a ċur faoi gaċ
aon neaċ
Annsiúd 'seaḋ d'áiṙiġ an fear sonaí
suas
Ḋ'ḟiafraiġ sé cá raiḃ a ionad féin
agus a ḃuaḋ
Imeasg na sgiġte agus na sluaiġte
ḃuail sé na corra bora ro-ġeala
ro-ġlana
faoi ionad na ḃaintreaḃaċaí
leig sé na trí fuiṫe faoi na
trí péatea
leig sé na trí caṫraċa faoi n-a ċéile

níl aon duine a mbeaḋ an ċoróinne
ṁuire aige
agus í a ġabáil gaċ tráṫ
naċ bḟeicfeaḋ an ṁaiġdean Ṁuire
trí huaire ṡul dá bḟaiġeaḋ sé bás.

9. 4. 30

10 1 34

Teaċtaireaċt an Aingil

Gabrial

Is mise aingeal ó'n Tiġearna
Ṫáinig le teaċtaireaċt ċugat-sa a
Ṁuire
Nó go dtuirlingeoċaḋ faoi do ḃroinn
an Spiorad Naoṁṫa
Sé do ḃeaṫa a Ṁuire, etc

Muire

Tóg mise le ḃáiḋ im ṡearḃónta
ag an Tiġearna agus bíoḋ mar
dubhrais

Gabrial

Rinneaḋ feoil dín ḃriaṫair
Rinneaḋ feoil dín ḃriaṫair
Rinneaḋ feoil dín ḃriaṫair
le ~~[illegible]~~ comhnú idir muinntir
Sé do ḃeaṫa a Ṁuire, etc.

Is ceart dúinn-ne í a ṁolaḋ a
Ṁaiġdean ḃeannuiġṫe
Neartuiġ sinn in-aġaiḋ na náimaḋ
Ḋóirtaḋ na nGrásta ar ar n-anmnaċa
Inneoin gurb ínn a ġeoḃfaḋ fíor
ar amġaol Corp Ċríost an Ṁic
le teaċtaireaċt an aingil
go nuoċtaḋ Toġaiḋeaċt na Páir
i gcruí na h-Aiséirġe
An mac céadna Críost ár dTiġearna
a ġaḃus le ḟuil agus go ndeimhniġeoċaḋ
ḃríaṫra ḃeannuiġṫe Dé i nár gcroiḋe
Agus go gcoimneoċaḋ Dé eadrainn
go cinnte
Toga inniu na ḃeiṫ ġrásaca
Déan tṙócaire orainn,
a Toga inniu na ḃeiṫ ġrásaca
Déan tṙócaire orainn
a Toga inniu na ḃeiṫ ġrásaca
Déan tṙócaire orainn, a ṫiġearna

Sagart ⁊ Stócaċ

Sagart

Tá an lá a' báisteaċ go binn

Stócaċ

Tá agus ṫar an mbinn

Sagart

Tá an lá a' báisteaċ go Daingean

Stócaċ

Tá agus ṫar an Daingean

(Táinig an fraċ dubh taoḃ amuiġ)

Sagart

Cén uair a ṫiocfaiḋ cainnt don éan?

Stócaċ

Nuair a ṡnáimfas an t-Iolraċ an Bóinne
Agus a ṫiocfas an ṫrainne gan bád go Cill Rúis
Caillfiḋ ~~[illegible]~~ sagairt an trainne
Agus tiocfaiḋ an ċainnt don fraċ dubh

aiṫ-nasc 10 1 1934

beart ḟilíḋ

anfilíḋe Siublaí (an t. briotaċ)
(é ag canaint i mbéal an ṗubail ar an aonaċ)
Ceart agam ort 7 feicimír fuarġail í
Cé againn is gile nó is finne nó
is áille gnaoi
mac Suibne
Tá duine againn ~~grogaċ~~ briotaċ agus tá
an duine eile meannṫaċ bodhar
agus is measa an pobal a
ngabhfaiḋ an beart againn síos

Tá mí agam adaṗ an file briotaċ

Dé-Mairt 10. 1. 32

5000 buille a tugaḋ dó.

Paidir le Ráḋ roiṁ an Éiséirġe
faoi'n am ar céasaḋ Mac Dé
is gnáṫċeaċtaí adeirtear an dá ṗaidir

Naċ iongantaċ nár ġoil tú nuair a
ḋfuiling tú an bás
'S naċ iongantaċ nár ġol tú nuair a
ḋfuiling tú an páis
Naċ iongantaċ nár ġoil tú nuair
a ḋfuiling tú an sgiúrsaḋ cráiḋ
agus ġoil tú faoi ṗeacaḋ Ṡíl ~~Eaḃ~~
is Áḋaiṁ

D'éiriġ an niaṁġealan suas go hárd
agus ċonnaic sí an fear agus an tsleaġ
tríd na láiṁ
Ṫuig sé an sorruiġ ar an gcroisḋ
a bí slán
agus ċuala sí an osna ag Mac
na nGrása

Sacraiméint beannuiġṫe fuil ⁊ feoil
Corp ⁊ anam ár Slánuiġṫeoir
Ó Íosa Críost a céasaḋ beo
Cuimniġ ar n-anam agus a ṡlánuiġṫeoir

10. 1. 34.

an oíḋċe a rinneaḋ braiṫ ar Íosa
nuair ḃí sé sa ngáirdín ḃí an
ṁaiġdean féin 'na codlaḋ.

ba ṁór ag Íosa an méad a ḃí
sé a ḋul tríd gan fios a
ḃeiṫ ag an ṁáṫair faoi an
[illegible] go sgannróċaḋ sí.

ḋoḋ ġroċaḋ ar an sgrann
céasta L

Aislinge na Maiġdine Muire.

Íosa an codlaḋ ḋuit a ṁáṫair?

M. ní heaḋ a ṁic aċ aisling.

Í. cén aisling í a ṁáṫair?

M. go ḃfaca tú ḋoḋ sgiúrsáil
agus ḋoḋ sgiúrsáil agus
ḋoḋ ceangal don ṗosta cloiċe
agus an crann spíona a ġul
ar do ċeann L an sleaġ nimhe
a ġul trí do ṫaoḃ ḋeas
agus do ċuid fola beannuiġṫe
dá ḋoirteaḋ faoi'n talaṁ
ag an marcaċ caol dall
a ċaill an radharc

Í. is fíor ḋ'aisling a ṁáṫair.
agus níl aon duine a déarfaḋ ḋ'aisling
trí ṫuairim sul dá ċodluiġ a ṁúil
nár ḃ[illegible] ní baoġal do ḋul aisling dá
ifreann go héag. 10. 1. 34.

Faoisdín na hoidċe

Luiġim ar an leabaiḋ seo anocht
Luiġ Críost innti sa tuamaiġ
agus déanaim faoisdín ar a ndearnas
mé do peacaiḋ aniu go
gcuaiḋ liom-sa a Ḋia
Iarraim aḃsalóid ort a Ḃroġillaiċ
agus a ṁiasgídeoir na glóire
Aṫaic a ṫágaid ar mo ṡíor-ḃóċta
agus radairc ar na gloiṡ
Sollsa na bhflaiṫeas i gcaiṫiḃ
na Tríonóide
agus grásta na foiġde i n-aġaiḋ
na héagcóra

10. 1. 34.